

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระ
พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

**หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระ
พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร**

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

อธิบายประโยชน์ของหลักการทรงงานได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์หลักการทรงงานกับการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

1. เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน

2. เห็นคุณค่าในการประยุกต์หลักการทำงานกับการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. อยู่อย่างพอเพียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

เจาะลึกทั่วไทย
TONIGHT
หกทุ่ม & แอวสาน

เจาะลึกทั่วไทย
TONIGHT

BBC อึ้ง-ทึ่ง หลังเห็นห้องทรงงาน ส.9

LIVE
SPRING
NEWS
19
20:18

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง BBC อึ้ง-ทึ่ง หลังเห็นห้องทำงาน ร.9 | 11 ต.ค.60 |

เจาะลึกทั่วไทย ToNight

เผยแพร่โดย Spring News

เผยแพร่วันที่ 12 ตุลาคม 2560

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=gzFLDRlhFZk>

จากวิดิทัศน์นักเรียนสังเกตกระบวนการทำงานของ
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
เป็นอย่างไรบ้าง

**พระองค์มีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานครบถ้วน
ทั้งแผนที่ วิทยุสื่อสาร พร้อมกับความตั้งใจ
ในการวางแผน เพื่อช่วยเหลือพสกนิกรของพระองค์**

จากความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
และการทำงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ปรากฏ
ในวิถีทัศน์ นักเรียนคิดว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร

**พระองค์ใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงานเท่านั้น
ทั้งแผนที่ หรือการใช้ดินสอ ซึ่งตรงกับความพอดี
ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป**

**หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร**

ใ้ความรู้ เรื่อง หลักการทรงงาน ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

ด้วยพระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชทานความช่วยเหลือ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขของพสกนิกรบังเกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายพันโครงการทั่วประเทศ เริ่มจากการเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรปัญหาของราษฎรด้วยพระองค์เอง จึงทรงทราบถึงมูลเหตุแห่งปัญหาอย่างถ่องแท้ จากนั้นจึงมีพระบรมราชวินิจฉัย พระราชทานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับไปดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นโครงการด้านเกษตรกรรม การแพทย์และสาธารณสุข การคมนาคม หรือการจัดการภัยพิบัติธรรมชาติ ล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการทรงงาน

หลักการทรงงาน	คำอธิบายพอลังเชป
ข้อที่ ๑ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ	ทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ
ข้อที่ ๒ ระเบิดจากข้างใน	ต้องการสร้างความเข้มแข็งให้คนภายในชุมชน
ข้อที่ ๓ ทำตามลำดับขั้นตอน	ทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่เป็นที่สุดของประชาชนเสียก่อน
ข้อที่ ๔ ภูมิสังคม	ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้น
ข้อที่ ๕ ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด	ประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิกษณัณนั้นมาแก้ไขโดยประหยัด
ข้อที่ ๖ ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ	เข้าใจและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ
ข้อที่ ๗ แก้ปัญหาที่จุดเล็ก	แก้ปัญหาภาพรวมแต่ จะทรงเริ่มจากจุดเล็ก
ข้อที่ ๘ ทำให้ง่าย - Simplicity	การพัฒนาประเทศไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
ข้อที่ ๙ ไม่ติดตำรา	ไม่ผูกติดกับวิชาการเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่
ข้อที่ ๑๐ ให้อธรรมปราบอธรรม	ใช้เรื่องของธรรมชาติเป็นหลักการ เช่น ผักตบชวาแก้น้ำเสีย
ข้อที่ ๑๑ ปลุกป่าในใจคน	ปลุกใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นจะไปปลูกต้นไม้
ข้อที่ ๑๒ มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก	เห็นผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก โดยเฉพาะข้าราชการ
ข้อที่ ๑๓ การมีส่วนร่วม	นักประชาธิปไตย ทรงเปิดโอกาสให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็น
ข้อที่ ๑๔ ขาดทุนคือกำไร	"การให้" และ "การเสียสละ"
ข้อที่ ๑๕ บริหารรวมที่จุดเดียว	"การบริหารแบบเบ็ดเสร็จ" ลดช่องว่างระหว่างหน่วยงาน
ข้อที่ ๑๖ รู้ - รัก - สามัคคี	สามัคคีในหมู่คณะด้วยความใส่ใจและจริงจัง
ข้อที่ ๑๗ การพึ่งตนเอง	สามารถ "พึ่งตนเองได้" ในที่สุด
ข้อที่ ๑๘ เศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
ข้อที่ ๑๙ ทำงานอย่างมีความสุข	มีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น
ข้อที่ ๒๐ พอกุ้พอกัน	"พอกุ้พอกัน" เสียก่อน แล้วจึงค่อยขยับขยาย
ข้อที่ ๒๑ อังคร่วม	มองอย่างครบวงจร มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข
ข้อที่ ๒๒ ความเพียร	ขยัน พยายาม
ข้อที่ ๒๓ ความซื่อสัตย์สุจริต	จริงใจต่อกัน ไม่คิดโกง

ใ้ความรู้

**หลักการทรงงานแต่ละหลักการ
ทำให้เกิดผล/มีประโยชน์อย่างไร**

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/39678.html>

1. การพัฒนาความพร้อมของคน

พระองค์ทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/39678.html>

2. การพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างครบวงจร

เช่น กรณีของทฤษฎีใหม่ พระองค์จะมองอย่างองค์รวม (Holistic) หรือมองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การถือครองที่ดิน การบริหารจัดการที่ดิน แหล่งน้ำ การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด รวมถึงการรวมกลุ่มรวมพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อพร้อมที่จะออกสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกอย่างครบวงจร

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://sites.google.com/site/naththidam45/rachkal-thi-9/3-h-lak-kar-thng-ngan-phrabath-smdec-phraceaxyuhaw-rachkal-thi-9>

3. การพัฒนาตามระบอบประชาธิปไตย

พระองค์ทรงนำ “**ประชาพิจารณ์**” มาใช้ในการบริหารเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระดับสาธารณณะ โดยการตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชน

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://twitter.com/kin9stillonmind/status/1432650196832317442>

4. การให้และการเสียสละ โดยยึดหลักขาดทุนคือกำไร

เช่น การลงทุนของรัฐบาลก็ต้องมีค่าใช้จ่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็มาจากการเก็บภาษี เมื่อประชาชนเสียภาษีแล้วรัฐนำมาลงทุน ทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า ทำให้คนอยู่ดีมีสุขซึ่งเป็นการนับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://www.motorexpo.co.th/special/2236&refer=original/>

5. การใช้หลักพออยู่พอกิน

ในการพัฒนาเพื่อให้พสกนิกรทั้งหลายประสบความสมบูรณ์ในชีวิต
พระองค์ได้พระราชทานความช่วยเหลือให้แก่พสกนิกรมีความอยู่ดีกินดีในชั้น
“พออยู่พอกิน” ก่อนแล้วจึงขยับขยายให้มีขีดสมรรถนะที่ก้าวหน้าต่อ ๆ ไป
การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้วยธรรมชาติเรียบง่าย

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://www.posttoday.com/social/royal/603427>

6. การพึ่งตนเอง

หมายถึง ความสามารถในการดำรงตนอยู่ได้อย่างอิสระมั่นคงสมบูรณ์ ซึ่งการพึ่งตนเองได้นั้น มีทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชนการพึ่งตนเองรวมไปถึงการพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจ และสังคม

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ที่มา: <https://www.isranews.org/content-page/item/55154-forest-55154.html>

7. เศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบคลุม
ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทาง
สายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

**หลักการทรงงานแต่ละหลักการ
ทำให้เกิดผล/มีประโยชน์อย่างไร**

กิจกรรม

เดินตามรอยเท้าพ่อหลวง

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแจกใบกิจกรรม และใบความรู้ให้กับนักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนทำใบกิจกรรมโดยออกแบบผังความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงามและตอบคำถามให้ถูกต้อง
3. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น พร้อมกับครูเสนอแนะเพิ่มเติม

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ห้อง _____

ใบกิจกรรม เรื่อง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ตื่นรู้สู้วิกฤติ

ชี้แจงให้นักเรียนศึกษาหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และออกแบบผังความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม
และตอบคำถามให้ถูกต้องตามความเหมาะสม

หลักการทรงงาน
ของในหลวงรัชกาลที่ 9

ให้นักเรียนเลือกหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาคนละ 1 หลักการที่ชื่นชอบและเคยได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
พร้อมทั้งเชื่อมโยงว่าเคยใช้ในตอนใดและผลที่ใช้เป็นอย่างไร

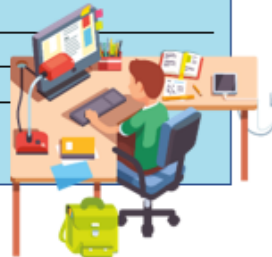

ตัวอย่าง ใบกิจกรรม

เมื่อนักเรียน เรียนรู้หลักการทรงงานของในหลวง
รัชกาลที่ 9 แล้ว และนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
(จากสิ่งที่นักเรียนตอบในใบกิจกรรม)
นักเรียนว่าจะส่งผลกับวิถีชีวิตอย่างไรบ้าง

**ทำให้การทำงานมีระบบมากขึ้น, เป็นผู้มีเหตุผล
พิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ อย่างครบถ้วน, ฝึกให้ตน
เป็นผู้เสียสละ และคิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ฯลฯ**

บทเรียนครึ่งต่อไป

เรื่อง หลักการเศรษฐกิจพอเพียง

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1